

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д-р Симо Лазаров

за докторантския труд на ЛИ АНЛОНГ

Връзка и паралел между композицията в китайската народна музика и европейския джаз и поп музика

за присъждане на образователна и научна степен “Доктор”

Докторантският труд съдържа 186 страници и съдържа увод, 11 глави, заключение, справка за основните приноси на дисертационния труд, библиография (съдържа 23 заглавия – 12 на кирилица, 11 на латиница), справка за приносите в цялостната художествено-творческа дейност, публикации и творческа автобиография докторанта

Постигането на целта на изследването - да установи реалното състояние на взаимовлиянието между джаза и китайската национална музика от гледна точка на историята, музикалните характеристики и теоретични методи, с цел повече китайски ученици да придобият информация и да разберат джаза е успешно реализирана. Съдържанието е с ясна структура и обединява академичната с практическата страни на темата. Референтната стойност за развитието на китайската национална музика и джаза е представена с необходимите за това елементи. Това придава качествена актуалност на темата.

Обектът целта и основните задачи на изследването са постигнати и съчетавайки практическото отношение към проблема докторантът генерира поставените цели на изследването като значението и резултатите на изследването очертават една пълна картина на състоянието на китайската етническа музика и сходството ѝ с европейската джаз композиция. Настоящият труд анализира връзката показва това по неоспорим начин.

Поставените във фокуса на изследването изследователски идеи и методи са направени на база прегледа и обработката на релевантни трудове, периодични издания и електронни материали като изследователските методи са организирани в четири позиции:

1. Метод на литературните източници
2. Метод на теоретичния анализ
3. Интердисциплинарен метод
4. Сравнителен метод

Практическото значение според докторантът неговия принос на труда се заключава в изучаването на китайската национална музика и европейския поп и джаз обяснявайки техните особености. Историческият преглед разкрива етапите на развитието на китайската народна музика и по скоро статичното отколкото динамично етапите на сливането ѝ с джаза.

В първа глава се дефинира понятието китайска фолклорна музика което включва изпълняваната на традиционни местни инструменти музика в солови и ансамблови форми. Основните въпроси са формулирани в пет позиции и са предпоставка за извеждането на анализа към необходимите изводи и заключения. В експозето се разглежда ролята на петте големи направления със съответните многобройни носители, форми, разновидности и произведения.

Интересни са фактите, които докторанта експонира за наличието на около 200 музикални инструменти и наличието на пет големи направления в китайската фолклорна музика: народни песни, танцувални песни, речететивна музика, сценична музика и фолклорна инструментална музика, които се явяват един директен продукт на регионалните субкултури, „който се влияе не само от географската специфика, но и различните езикови и диалектни особености, поради това и етно-регионалните характеристики и стилове са изначално присъщи на музиката и се проявяват ярко.”

Подробно са описани модификациите на китайската фолклорна музика през вековете и смяната на династиите през дълбоката древност и робовладелски строй и като функция на това превъпласението на инструментариума. Докторантът обръща внимание и на този проблем извеждайки то до многоизмерността, включваща в съдържанието и резултатите от този факт.

Глава втора разглежда династиите и музиката и развитието и в контекста на развитието на обществото достигайки до предмодерен и модерен период. Направеният обзор в тази глава носи информация за едно общество, за което ние имаме малко информация и необходимостта от пълноценен научен анализ се явява задължително условие за се вникне в същността на този период.

В цялостната си пълнота са разгледани особеностите и формирането на китайския музикален стил в трета глава. Подробно са разгледани формирането на основните характеристики на китайския музикален стил, влиянието на езиковите начини на изразяване, на традиционния нотопис, на естетическата експресия на „Изливането на съзнанието”. Интересни са методите на експресия в китайската фолклорна музика, включваща именно иносказателното и съдържано изразяване на иначе дълбоките емоции, подробно описани от докторанта.

На базата на сравнителния анализ е изградена четвърта глава, където са описани стиловите характеристики на китайската фолклорна музика. Линейността, хармонията на мелодията и емоционалната атмосфера са обусловени от хилядолетните наслоявания при организацията на труда и бита.

Импровизацията като част от същността на китайската фолклорна музика е описана в глава пета. Особено са ценни множеството примери, които показват тенденции при обособяването на устойчивите елементи в китайските традиционни произведения и спецификата на различните направления, в които те се развиват с течение на времето под влияние на импровизациите.

В шеста глава се разглежда историческо развитие на китайската популярна музика. Изтъкнато е, че развитието на китайската популярна музика през десетилетията е съпроводено с много възходи и падения. Научната стойност на експозето в тази глава може да се извлече като следствие от поднесената информация.

Интересна в научно отношение е седма глава, в която се разглежда стиловата характеристика и развитие на съвременната китайска популярна песен в зависимост от вокалните изпълнители. В експозето не е пропуснато и разглеждането на теоретичните и практически аспекти, които са неминуеми за развитието на китайската песен през последните деветдесет години. Докторантът ги класифицира в три етапа:

1. Ранна фаза на развитие на китайската популярна музика, включваща някои елементи на традиционно пеене и свързана с модерната атмосфера на шанхайския мегаполис.

2. 60-те и 70-те години на миналия век. Хонконгският и тайванският стил на пеене бележат огромен подем.

3. 80-те години. В континентален Китай, започва същинското развитието на вокална поп музика в страната.

Последният етап е свързан с информационната ера в началото на XXI век. Започва интергирането на западната музика в китайския поп. Научно базирана е методологията на изследването, свързана с вокалните стилови характеристики и приноси за развитието на популярната музика. Изложени са и тенденциите на развитие на рока, рапа и други основни направления в популярната музика.

Глава осма визира взаимоотношенията между китайската фолклорна и популярна музика, които са в позиция на взаимно противопоставяне. Експонираната информация дава възможност за подробен анализ. Моделът на изследването е фокусиран към няколко фактора, които са от изключително значение за създаването на съвременните песни. В музикалната структура е залегнала пентатоничната скала, фолклорните елементи на ладовете. Музикалните особености се изразяват посредством структурата на музикалните скали.

Популярната музика на Китай е базирана на фолклорната музика и се моделира съобразно спецификата на съответната епоха. Използването на фолклорни елементи в при аранжиранията се явява като вторично равнище на творчество.

Докторантът обръща внимание и на традиционните инструменти в аранжиранията и изпълнението на съвременни поп песни. Засегнат е и проблемът с използването на текстове от традиционната китайска музика в съвременните песни. Наблюдава се неизбежно преплитане между народното пеене и съвременната вокална поп техника – нещо специфично за китайската поп музика. Тази глава дава една широка основа за разгръщане на изследването, доближавайки го до темата на докторантския труд.

Научно обоснован сравнителен анализ между метрума на китайския фолклор и класическия европейски джаз е направен в девета глава. Анализирайки ритъмът на китайската народна музика докторантът доказва, че той се различава от този на европейската класическа музика, но в замяна на това има прилика с джазовата пулсация.

С този подход докторантът продължава изследването си в десета глава за да анализира взаимоотношенията между китайската традиционна скала и скалата на блуса. Разгледана е характеристиката на пентатоничната скала като подробно са описани особеностите ѝ. Интересен е сравнителния анализ и изведения резултат, който показва че мажорният и минорният лад на блуса са изключително близки до пентатониката.

Единадесета глава е особено важна от гледна точка на темата на докторантския труд защото са показани взаимоотношенията и взаимодействието между китайската фолклорна музика и европейската популярна и джаз музика. Тук се доказва, че „с напредъка на глобализацията и световната икономическа интеграция, музиката на двете култури неизбежно започва да си взаимодейства, и в следствие на това като резултат от сблъсъка помежду им се формира китайската популярна музика.” Едно интересно твърдение, което може би се нуждае от повече доказателства.

Заключителните думи на докторанта са в посока пожелание за увеличаващите се желаниа към проучването и изследването на джаз музиката и на китайската народна музика, за да се използва „дървото, подходящо за „присаждане“ и виреещо във всякаква среда”. Съществува и призива към активно развиване на китайската джаз музика, в съответствие със световната тенденция днес. С известно недоверие прочитаме изречението „да се излезе отвъд страната и да въздействаме върху света”. Тук със сигурност става дума за ладово-интонационно въздействие, защото другите видове китайски „въздействия” вече са налице.

В обсега на вниманието в експозицията влизат ключови китайски думи, които за музикалната теория са изключително интересни. И не само. Те дават един поглед към нов музикален свят със специфична звукова среда: инструментите *биенджун* и *биенцин*, струнните инструменти *цин*, *съ*, *джън*, *джу*, духовите *гуан*, *ди*, *ю*, *шън*, инструментът *гуцин*, институциите *юефу*, отговарящи за колекционирането, подреждането и адаптирането на народни песни, името *юефу*, а текстовете им – *юефуцъ*

В теоретичен аспект едно нововъведение е разделянето на октавата на 16 единици, наречени *лю*, музиката *циншан*, южняшката музика от типовете *у* и *сицю*, песенно-танцувална драма, *гъ-у-си*, представителния жанр е дворцовата музика от епохата Тан, наричана *йен-юе*, музикално-образователни структури, като *Дзяофан*, *Ли-юен*, *Да-юе-шу*, *Гу-чуй-шу*, както и *Дзяоюен* и *Лиюен*, художествено-песенни форми

като *дзяошън, пяочан, сяочан, чанджуан*, сценичните жанрове като *яцъ, таоджън, гудзъцъ джугуандяо, дзадзю и юенбън*. музиката *йен-юе*, жанра *нан-си*, южният жанр *танцъ*, класическата китайска драма, или опера *кундзю* и т.н и т.н.

Използваните методи на изследването се състоят от данни, свързани с демографската информация за развитието на китайската музикална култура. Общо във фокуса на изследователя попадат изчерпателното описание на музикалната култура както на миналото, така и в настоящето което е една сериозна заявка за да считаме, че изследването е с широк мащаб на действие. В което се убеждаваме и след проучване на анализа на резултатите.

Резултатите от проучването показват интересни и полезни данни, които биха могли да послужат като стартова платформа за изследването на китайската музикална култура, което допълнително придава на докторантурата фундаментален подход при експонирането на проблема.

Научните приноси са дефинирани в осем позиции и включват:

1. Сравнителен анализ на общите страни и различията между китайската фолклорна музика и западната популярна и джаз музика.

2. Представяне на голямо количество непозната на българската аудитория информация.

3. Изложени са и анализирани характеристиките на специфичното взаимодействие между китайската традиционна музика и западния поп и джаз и повлияните от националната традиционна музикална специфика вокални и инструментални изпълнения на съвременни китайски джаз и поп творби.

4. Направен е анализ на проблемите, съпътстващи развитието на китайския джаз и поп и най-важното - предложена е визия за бъдещите перспективи пред тяхното развитие в условията на взаимодействието им с китайската традиционна музика.

5. Изяснени са и разгледани задълбочено различни похвати на музициране и елементи, присъщи на фолклорната музика в Китай, които изиграват важна роля от гледна точка на композирането на джаз музика в страната.

6. Направен е сравнителен анализ на особеностите на метрума и различните скали в западната и китайската музика.

7. Направен е детайлизиран анализ на вокалните изпълнения на съвременни китайски джаз и поп изпълнители и влиянието, което китайският фолклор има върху тях.

8. Изследвани са факторите, свързани с излизането на китайската музика отвъд границите на страната и разпространяването на влиянието ѝ по световните сцени.

Всеобхватността на труда и обобщенията са в унисан с научниата линия в изследването.

Аргументирайки се с горепосочените от мен изводи относно направеното в докторантския труд и заключавайки, че докторантът изцяло отговаря на необходимите изисквания, предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Ли Анлонг образователна и научна степен “Доктор” по професионално направление 8.3. “Музикално и танцово изкуство” научна специалност “Музикознание и музикално изкуство”.

София, 01.10.2019 г.

/проф.д-р Симо Лазаров/